

Aan de Colleges van B&W van:
Eijsden- Margraten
Gulpen-Wittem
Meerssen
Vaals
Valkenburg aan de Geul

en alle gemeenteraden van bovengenoemde Gemeenten.

Van de vrijwilligers van Vluchtelingenwerk Nederland, werkzaam in ons Heuvelland

Onderwerp: **Verzoekschrift**

Betreft: Aanbesteding en gunning begeleiding statushouders

Datum: 12 augustus 2025

Geachte colleges,

Op maandag 28-07-2025 demonstreerden wij voor het stadhuis van Maastricht tegen de voorgenomen gunning van de begeleiding en ondersteuning van statushouders in Maastricht en de Heuvellandgemeenten aan Refugee Team BV uit Tilburg.

Wij zijn de vrijwilligers die onder de vleugels van Vluchtelingenwerk Nederland deze begeleiding en ondersteuning al jarenlang in de praktijk gestalte geven. Dat doen wij uitstekend, volgens wethouder Hoenderkamp uit Maastricht, regievoerend namens alle betrokken gemeentes voor dit dossier. Hij gaf dan ook aan uiterst tevreden te zijn over de dienstverlening.

Het is daarom verbazingwekkend en zeer teleurstellend dat diezelfde wethouder circa twee weken later besloot om deze zéér goede begeleiding en ondersteuning onder te brengen bij een nieuwe commerciële organisatie.

Voor ons als vrijwilligers, is de voorgenomen beslissing van de wethouder een dolksteek in onze rug. Niet alleen in ónze rug, maar ook in die van vrijwilligers überhaupt, want een overheid die burgerparticipatie en vrijwilligerswerk wil bevorderen en stimuleren, maar tegelijkertijd een grote groep vrijwilligers zonder meer afdankt, is niet geloofwaardig.

Uitblijven reactie colleges op brief d.d 14 juli

Wij schreven uw colleges al op 14 juli over onze bezorgdheden, bezwaren en de mogelijke maatschappelijke gevolgen van dit voorgenomen besluit. Daarbij verzochten wij alle colleges om een gesprek. Helaas mochten wij van geen enkel college een antwoord ontvangen, anders dan een briefje van de beleidsmedewerker uit Maastricht, die naar de procedure verwees en antwoordde dat ze zou overleggen met de nieuwe organisatie over mogelijke inpassing van vrijwilligers.

Het woord inpassing getuigt van weinig respect en waardering en doet tevens vermoeden dat vrijwilligerswerk niet of nauwelijks onderdeel is geweest van de beoordeling van de aanbesteding, terwijl de verdeling tussen vrijwilligers en professionals toch één van de beoordelingscriteria is. Als dat bij de beoordeling zou hebben meegeteld, zou men toch in staat moeten zijn geweest om ons te vertellen of er voor ons nog een rol was en welke dan?

Gesprek wethouder Hoederkamp 28 juli jl.

Aansluitend aan de demonstratie 28 juli waren we uitgenodigd voor een gesprek met wethouder Hoederkamp. Daar hadden we dus al eerder om gevraagd, maar daar werd pas nadat we tamtam hadden gemaakt in de pers en dreigden met een demonstratie, gehoor aan gegeven. De wethouder benadrukte dat hij tot aanbesteden verplicht was, de procedure transparant en zorgvuldig had doorlopen en dat hij van mening was een juist en verantwoord besluit te hebben genomen.

Formele, procedurele maar geen inhoudelijke beantwoording door de wethouder

Ondanks onze vele inhoudelijke argumenten en bezwaren bleef de gang van zaken rond de formele procedure helaas het antwoord dat we kregen. Wij vinden dat dit niet de manier is waarop je volwaardiging met kostbare vrijwilligers omgaat of waardoor je burgers serieus neemt.

Wethouder Hoederkamp geeft in zijn reacties op al die bezorgdheden aan dat hij vol vertrouwen is in de goede afloop van deze gunning. Wij hebben aangegeven dat die hoop op verkeerde aannames gestoeld is. Wij voelen er niets voor om voor de winst van een commerciële organisatie te werken.

Onze zorgen en bezwaren samengevat

Wij hebben middels meerdere brieven aan u, de gemeenteraden en de politieke fracties geschreven en met onze demonstratie aan u duidelijk gemaakt hoe bezorgd wij zijn over de, naar onze overtuiging, beperkte begeleiding die statushouders na 1 januari 2026 nog kunnen krijgen. Met ons hebben inmiddels ook diverse maatschappelijke organisaties, adviesraden en gemeenteraadsleden hun bezorgdheid geuit. Kennelijk is onze boodschap bij u nog steeds niet voldoende binnengekomen. Met deze brief willen we alle colleges nog eens indringend en uitputtend duidelijk maken waarom wij bezorgd zijn, waarom en waartegen we bezwaar maken en waarvoor we u verantwoordelijk stellen.

Onze argumenten:

1. Beschikbare tijd begeleiders Vluchtelingenwerk vs inzet Refugee Team BV: 3000 uren per maand vs 693 uren per maand.
Een kleine rekensom:
 - Alle 64 vrijwilligers besteden tenminste 8 uur per week aan hun begeleidende en ondersteunende activiteiten. Tezamen is dat minimaal $64 \times 8 \times 52 \text{ weken} : 12 = 2218$ uren per maand.
 - Daarnaast heeft Vluchtelingenwerk 6 medewerkers in dienst die elk 1664 uren per jaar maken. Tezamen $6 \times 1664 = 9984 : 12 = 832$ uren per maand. Daar gaan nog minimaal 16 uren per maand aan vakantie/vrije uren vanaf.
 - Grofweg kan gesteld worden dat circa 3000 uren de 350 statushouders in het werkgebied ter beschikking staan voor begeleiding, taalondersteuning en ondersteuning in allerlei sociale, administratieve en praktische zaken. Per statushouder is dat gemiddeld ruim 8,5 uur per maand. In werkelijkheid is het vaak veel meer omdat de meeste vrijwilligers de sociaal maatschappelijke begeleiding doen en meer dan 8 uur per week daaraan besteden.
 - Bij de nieuwe organisatie Refugee Team BV, die alleen met professionals het werk wil doen, staat slechts $5 \times 1664 : 12 = 693$ uren per maand ter beschikking. Ook daar moeten nog de vakanties en vrije dagen vanaf. Elke statushouder kan daardoor vanaf 1 januari 2025 dan nog rekenen op 1,9 uur hulp per maand. Dat betekent een forse inkrimping en verschraling die onvermijdelijk een enorme impact moet hebben. Wij zijn ernstig bezorgd daarover en maken bezwaar tegen deze inkrimping.

Refugee Team BV heeft 5 betaalde krachten die hooguit 1,9 uur per maand per statushouder hebben om naar vragen te luisteren van mensen die getraumatiseerd zijn, de Nederlandse taal niet machtig zijn, de weg in onze bureaucratie niet weten, meestal niet over een laptop beschikken, terwijl in Nederland veel digitaal wordt gedaan en ga zo maar door? Gaan zij twee uur aan de telefoon zitten

als een artspraktijk alleen met een bandje werkt en de statushouder niet tot een afspraak kan komen of z'n probleem niet kan uitleggen. Dit klinkt niet heel realistisch en haalbaar.

Refugee Team BV gaat er prat op dat ze een moderne, zogenaamd professionele organisatie zijn die zich bediend van de meest moderne tools. Ze geven aan heel sterk te zijn in het geven van online hulp en begeleiding, video calls zijn de norm en dat alles overgoten met een mooie saus van AI. Kortom op papier een gelikt bedrijf. De menselijke maat is echter ver te zoeken en de rechtstreekse contacten van mens tot mens worden tot een absoluut minimum beperkt.

Het gevolg is: problemen worden niet opgelost, stapelen zich op, enzovoort. Dat leidt tot oplopende schuldproblematiek, maatschappelijke overlast, gezondheidsproblemen en slechte integratie.

Het merendeel van ons vrijwilligers geeft vooral maatschappelijke begeleiding en is hoog opgeleid (advocaten, juristen, docenten, dokters, ex-rechters, maatschappelijk werkers enz.) Daar komen straks vijf betaalde Mbo'ers voor in de plaats, die niet de uren zullen en kunnen maken die al die vrijwilligers momenteel maken. Hoe kunt u zo de kwaliteit van de begeleiding van statushouders garanderen?

2. Lokale netwerk, participatie en integratie; gunningscriterium.

Alle vrijwilligers wonen in het werkgebied waar deze gunning over gaat. Ze zijn hier geworteld, beschikken over veel vrienden en kennissen, kennen alle organisaties, de sociale kaart, de verenigingen en iedereen die wel eens bereid is om een klusje te doen of een handje toe te steken. Dat is van onschatbare waarde, sociaal, maatschappelijk en financieel. Dat gaat allemaal verloren, samen met het verlies van de vrijwilligers. Voordat een nieuwe organisatie in een vreemd gebied, waar ze de mores en de plaatselijke taal niet kent, weer een nieuw netwerk heeft opgebouwd, zijn we jaren verder. Wie zorgt straks dat bijvoorbeeld fietsen, laptops, meubels en al wat dies meer zij worden gecharterd, gerepareerd, verhuisd en zo meer?

Wij vragen u: hoe past het in het zoveel geroemde en gewenste participatiebeleid, dat talloze maatschappelijk actieve burgers, die door hun participatie kosteloos de overheid veel werk en geld besparen, zomaar opzij worden gezet voor een organisatie die misschien in de ogen van beleidsmakers flitsender, innovatiever en vooral goedkoper lijkt?

Door onze intensieve inzet en contact leren statushouders sneller te integreren en onze normen en waarden te begrijpen en te accepteren. Door het beroep dat wij vaak op onze netwerken en onze omgeving doen, leert de lokale gemeenschap statushouders te accepteren en te respecteren. Ook dat is in het huidige politieke klimaat een zeer belangrijk aspect dat verloren gaat als een organisatie uit Tilburg dat alhier zou moeten gaan invullen. Bovendien was het netwerk een gunningscriterium. Dat netwerk zal er geruime tijd niet zijn en komt er misschien nooit meer.

3. Publieke middelen wringen met op winst gericht maatschappelijke organisatie.

Belastinggeld en publieke middelen moeten volgens de aanbestedingswet ingezet worden om zoveel mogelijk maatschappelijke waarde te creëren.

Refugee Team BV is een BV die 30% van de winst niet terugstort in het bedrijf. Statutair is vastgelegd dat dat maar 70% is. De rest gaat naar de aandeelhouder. Als vrijwilliger willen we onder geen voorwaarde eraan bijdragen dat geld dat bestemd is voor sociale diensten in de zakken van een commercieel bedrijf verdwijnt. Naar ons gevoel voldoet deze gunning dan ook niet aan deze randvoorwaarde van de aanbestedingswet. Nog afgezien van de genoemde maatschappelijke waarde die verloren gaat en niet in geld uit te drukken is.

4. Controle, klachtrecht en het vertolken van de stem van de statushouders.

Statushouders zijn mensen die niet of nauwelijks een stem hebben als dingen misgaan. Ze spreken de taal niet of onvoldoende, zijn afhankelijk en niet weerbaar, kennen hun rechten niet en hebben onafhankelijke mensen nodig die voor hen opkomen.

Naast de professionele ondersteuning op dit terrein helpen ook vrijwilligers met de diverse zaken rondom juridische vraagstukken.

Met deze gunning neemt u statushouders een belangrijke mogelijkheid af om voor hun rechten en belangen op te komen. Daardoor worden ze meer het makkelijke doelwit van misbruik en oplichting met alle gevolgen.

Bij de aanbesteding en gunning zijn naar ons oordeel onjuiste kwaliteitscriteria gebruikt, omdat de inzet van ons als vrijwilligers niet of onvoldoende is meegewogen. U kunt niet langer ontkennen dat door deze gunning in de nabije toekomst zeer grote problemen zullen gaan ontstaan. U kunt twee dingen doen: deze problemen voorkomen en dit voorgenomen besluit tot gunning ongedaan laten maken of de put pas dempen als straks het kalf verdronken is.

Colleges van het Heuvelland, wij, de vrijwilligers van Heuvelland verzoeken u:

- Trek uw steun aan dit gunningsbesluit, voor zover u dat gegeven hebt, in en voorkom dat deze gunning definitief wordt;
- Vraag de wethouder die u gemandateerd hebt om deze aanbesteding opnieuw te beoordelen en daarbij onze bezwaren en argumenten mee te nemen en de criteria van inbedding in de maatschappelijke context van het Heuvelland en de inzet van vrijwilligers zwaarder mee te wegen.

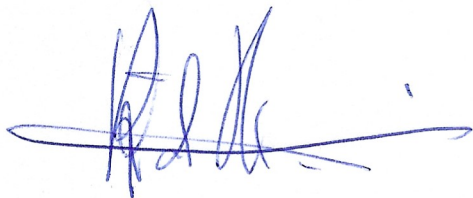
Wij hopen dat u ons als maatschappelijk betrokken vrijwilligers/ burgers niet laat vallen en tot actie overgaat.

Uw besluit op onze verzoeken zien we graag op korte termijn tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de vrijwilligers van het Heuvelland

Ria de Riet

Annelies Halmans

